

Broj: 02-638/3-2-17
Zagreb: 3. svibnja 2017.

Povodom obljetnice smrti prvog predsjednika SDP-a, Ivica Račana, ali potaknuti i raspravom na sjednici od 22. siječnja 2017. godine po 1. točki dnevnog reda, Glavni odbor SDP-a na sjednici održanoj 29. travnja 2017. godine odlučio je osnažiti

NAČELA DJELOVANJA SDP-a

koja su jednoglasno usvojena na 20. sjednici Glavnog odbora SDP-a, 21. listopada 2006. Načela koja su proizašla iz višemjesečne rasprave u lokalnim organizacijama o "Tezama za SDP" a koje je predložio predsjednik Stranke Ivica Račan. Iskazani stavovi, nakon više od desetljeća, vrijede i danas.

Dosljednost socijaldemokratskim vrijednostima

1. U svojoj povijesti SDP ima bogato iskustvo djelovanja u oporbi, kao i iskustvo vlasti na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini. Dužni smo dobre i loše strane tog iskustva neprestano kritički sagledavati. Pozitivna iskustva valja afirmirati i osnaživati u radu Stranke, a otklanjati ono što se pokazalo kao loše. I u situaciji oporbenog djelovanja i u situaciji sudjelovanja u vlasti SDP, kao povijesna stranka ljevice, treba ostati dosljedan svojim, socijaldemokratskim načelima i vrijednostima.

Otvorenost ljudima socijaldemokratskog usmjerenja

2. Odredili smo zadaće vodstva Stranke: realno sagledati stanje u Stranci, reformirati je i otvoriti ljudima socijaldemokratskog usmjerenja koji su SDP-u potrebni, mladim i kreativnim osobito, suočiti se sa slabostima i ispravljati ih, pripremajući se tako za novu izbornu pobjedu ili odgovornost vlasti.

Politička vjerodostojnost

3. Zabrinjava niska razina povjerenja građana u političke stranke, u njihove predstavnike u političkim tijelima i politiku samu. To je porazna pojava u zemlji sa višestranačkim sustavom. Naše je pitanje: gdje se na toj skali nepovjerenja nalazi naša Stranka te koliko i mi, članovi SDP-a, doprinosimo toj lošoj ocjeni koju politika i političari dobivaju od građana. Stoga se moramo suočiti ne samo s problemima hrvatskog društva, nego i s vlastitim slabostima. Valja nam realno ocjenjivati stanje u svojoj organizaciji. Ne smije se oportunistički zatvarati oči pred postojećim

deformacijama zbog kojih smo s pravom, ne tako davno, kritizirali druge. Stabilnost, principijelnost, iskrenost i unutarstranačka solidarnost često su više nego izborni rezultati izdvajali SDP od ostalih stranaka, opterećenih unutarnjim razdorima ili kompromitiranih nečasnim obnašanjem vlasti. SDP ne smije pristati na prikrivanje vlastitih grešaka da bi tobože ostavio bolje mišljenje o sebi kod građana. Naprotiv, svako prikrivanje je štetno za Stranku i njenu političku dosljednost i vjerodostojnost.

4. Zadnja linija obrane kompromitiranih i korumpiranih stranaka i političara je teza: Nismo samo mi takvi, svi smo mi isti. Time se žele prikriti sva beščašća, nemoral, korupcija, političko nasilje i primitivizam. Za to im dolazi dobro, ma koliko rijetki, svaki kompromitantan potez i deformacije u bilo kojoj organizaciji SDP-a i u bilo kojem segmentu našeg djelovanja. Pogreška i loš potez neke organizacije SDP-a koriste se za kompromitaciju i osporavanje čitavog SDP-a.

Jasni politički ciljevi

5. Dugogodišnja izgradnja i afirmacija SDP-a svojim rezultatom poručuju: socijaldemokracija je potrebna Hrvatskoj, ona u Hrvatskoj ima svoje povijesno mjesto. O tome govori i snaga i utjecaj SDP-a među ljudima, bili mi trenutno na vlasti ili u oporbi. Želimo biti kvalitetni i jasni u svojim socijaldemokratskim ciljevima i vrijednostima, dosljedni u njihovom ostvarivanju. Analiza našeg rada mora biti stalna, i to ne zbog naših karijera u politici nego stoga što građani traže da SDP radi više i bolje.

6. SDP osvajanje i održavanje na vlasti smatra svojim političkim ciljem, ali ne smislom i svrhom svoga političkog djelovanja. Stoga SDP ne pristaje na tezu da su sva sredstva za osvajanje vlasti i održavanje na njoj prihvatljiva. SDP zbog svog političkog probitka neće pristajati na korištenje niti jednog sredstva koje nije sukladno standardima legalne i legitimne političke borbe. Svojom političkom snagom i ugledom te društvenom moći SDP raspolaže krajnje obazrivo i skrupulozno. SDP neće zbog svoje kratkoročne političke koristi na lokalnoj ili državnoj razini ugroziti svoju dugoročnu korist i teško stečenu političku vjerodostojnost.

Korektno političko natjecanje

7. SDP ne smatra dijelom legitimnog političkog procesa bilo kakav oblik političkih ucjena i pritisaka kako na vlastite članove, tako i na članove drugih stranaka da bi promijenili svoj politički stav i opredjeljenje. Otkrivanje i manipuliranje podacima i činjenicama iz osobnog i obiteljskog života političkih sudionika nije legitimno sredstvo političke borbe. SDP pristaje prvenstveno na sučeljavanje političkim stavovima i idejama, a ne ljudima.

8. SDP ne može prihvatiti prikupljanje pristalica i simpatizera putem dodjele povlastica, nuđenjem pogodnosti u obliku zapošljavanja, dobivanja poslova, raspolaganja društvenim dobrima, lakšeg ostvarivanja socijalnih ili drugih prava koja pripadaju građanima. Kupovanja pristalica i glasova, a naročito vijećničkih mandata i ruku praksa je koju SDP najoštrije osuđuje i prokazuje kao izvor teških zloporaba politike i još težih zloporaba demokracije.

Socijaldemokratska vlast

9. Osvajanje vlasti je važno, no kvalitet njenog obnašanja još je važniji. Za svaku vlast je važan razvoj. više radnih mjesta, veći javni standard, nove ceste i ulice, vrtići i škole, bolnice itd. Ali za socijaldemokratsku vlast to nije dovoljno da bi bila socijaldemokratski uspješna. Pitanje je: kakva je socijalna osjetljivost vlasti za probleme ljudi, koliko je solidarnosti sa siromašnima i slabijima, je li naša vlast poštenija a korupcija manja, jača li ili slabi razlika između bogatih i siromašnih, osiguravamo li svima odgovarajući standard obrazovanja i zdravstvene zaštite, itd. SDP mora imati svoje jasne političke i moralne stavove o zbivanjima i pojavama, čak i onda kad ih koalicijska vlast u kojoj sudjeluje nema, ili ne može imati.

10. Podupiremo demokratske vođe, ne autokrate. Zbog sustavnog kompromitiranja političkih struktura i demokratskih institucija u Hrvatskoj će biti iznimno važno oduprijeti se opasnosti od autokratske vlasti. SDP se od drugih razlikuje i po načinu obnašanja vlasti. Insistiramo da socijaldemokratski političari budu demokrati i kada se nekima čini da to nije dovoljno efikasno i odlučno. Važno je, također, da oni zastupaju, ali i prakticiraju odgovornost, dosljednost, odmjerenu skromnost. Važno je dokazati da vlast ne koristimo za osobne probitke. Važno je pokazati da u nas - za razliku od onih koji o javnom dobru, poštenju i solidarnosti brinu samo deklarativno - postoji politička snaga koja dosljedno njeguje te vrijednosti.

Unutarstranačka solidarnost

11. Solidarnost u podršci unutar SDP-a je važna, jer svih ovih godina vlast HDZ-a je bila obilježena autoritarnošću, samovoljom, nedemokratskom praksom i nesposobnošću da optimalno vodi zemlju. SDP i ljudi SDP-a itekako su to osjećali na svojim leđima. Stoga je važna solidarna podrška cijele Stranke na svim razinama u ostvarivanju vrijednosnih, programskih i političkih ciljeva.

Sučeljavanje sa slabostima

12. O slabostima u radu SDP-a valja raspravljati otvoreno i bez oportunitizma. Jačanjem i porastom utjecaja Stranke u društvu, jača i opasnost širenja nepoželjnih

društvenih procesa i pojava na unutarnji život SDP-a. Posebno je riječ o iskušenjima koje donosi vlast ili blizina vlasti na državnoj ili lokalnoj razini.

13. Pojedincima je moć vlasti privlačna. Oni, kao i mnogi izvan SDP-a, shvatili su da putem Stranke mogu ostvariti moć i neke svoje interese na račun Stranke. Njima odgovara slaba ili podijeljena organizacija. Otuda većina deformacija u SDP-u. Krizi nekih organizacija prethode poremećeni odnosi između pojedinaca i nesposobnost organizacije da ih prevlada. Sukobi, nametanje interesa i klanovske borbe najprije blokiraju rad organizacije, a zatim je kompromitiraju u javnosti. Tako zamire unutarstranački život, a u takvim organizacijama sve je manje iskrenosti, lojalnosti i solidarnosti. Svemu doprinosi i oportunistički spram tih pojava, politika nezamjeranja moćnim pojedincima.

14. Važno je da SDP bude prisutan u svim životnim sredinama. Nije prihvatljivo, naprimjer, da imamo županijske organizacije koje u mnogim općinama uopće nemaju organizaciju, nemaju čak niti jednog člana, pa nisu niti izašli na izbore. U tim sredinama postoje glasači SDP-a, ali - zbog slabog rada lokalnih organizacija - ne postoji iSDP!

15. SDP mora biti sposoban uočiti i otklanjati svoje slabosti - prije svega prihvaćanjem i dosljednim ostvarivanjem socijaldemokratskih načela i vrijednosti. Na toj liniji treba jačati Stranku i stranački život, poticati demokratsku i kritičku snagu u Stranci koja se ne miri s deformacijama pojedinaca i grupa, njihovom frustracijom i ambicijama na račun i štetu Stranke. Stranci pomažu oni koji na vrijeme uočavaju problem i bez oportunističke na njega ukazuju. Stranci pomažu oni koji žive u toku s vremenom, razumiju probleme društva i znaju doprinijeti njihovom rješavanju. Stranci ne pomažu oni koji u svom djelovanju ostaju na frazama ili posežu za ideološkom diskvalifikacijom umjesto rasprave.

Unutrašnja demokracija

16. U demokratskoj stranci poput SDP-a postoje demokratska tijela i demokratski način odlučivanja. S pojedincima koji ih opstruiraju, organizacije SDP-a, ako su demokratske, moraju se uspješno nositi. Svatko ima pravo na svoj stav, na pokretanje vlastite nove političke opcije, ali nema pravo skrivati se iza tuđih zastava, niti razarati ono čemu ne pripada kada se po tome više ne može penjati.

17. SDP nije bezlična stranka političkih poslušnika niti izvršitelja naloga, ali nije niti stranka koja može dopuštati nekoordinirani i neodgovorni angažman bilo kojega svog člana ili dužnosnika. Ne smatramo politički korektnim niti prihvatljivim djelovati ili davati izjave suprotne prihvaćenoj politici. Smatramo prihvatljivim i poželjnim pokretati pitanja o toj politici, načelima i vrijednostima - unutar Stranke. SDP ne može prihvatiti praksu da se pojedini stranački dužnosnici distanciraju od politike Stranke,

da javno - u ime tobožnje unutarstranačke demokracije i slobode - osporavaju vjerodostojnost Stranke i njenih dužnosnika, kako bi time privukli medijsku pozornost a sebe predstavili kao autentične tumače te politike.

18. Jačanje i afirmacija SDP-a traži timski rad, afirmaciju šireg kruga članova i suradnju. U obećanjima mora biti realnosti, u ostvarenju odgovornosti i ustrajnosti. Populistički istupi – po logici što bi se dnevno ljudima svidjelo - nisu prihvatljivi. SDP ima svoje stavove i ne smije zavaravati svoje glasače.

Demokratsko stranačko vodstvo

19. Odnos između organizacija SDP-a i pojedinaca koji ju vode i predstavljaju u javnosti iznimno je važan. SDP se opredijelio za neposredan izbor načelnika, gradonačelnika i župana. Važno je da osoba koja vodi i predstavlja Stranku bude u široj javnosti afirmirana i prihvatljiva. Važno je i da takva bude i organizacija SDP-a.

20. SDP-u su potrebni jaki i demokratični ljudi koji ga vode i predstavljaju. Oni koji "svoju" organizaciju ne tretiraju kao pukog izvršitelja svojih naloga, nego pokazuju spremnost na dijalog i doprinose izgradnji organizacije SDP-a kao mjesta diskusije i dogovora. SDP-u i njegovim vrijednostima potrebno je prožimanje, sinergija takvog vodstva i takve organizacije. Jasno je da spoj demokratske stranke i autoritarnog vođe nije moguć.

21. SDP podržava snažne političke osobnosti svojih članova, stimulira iskazivanje tih osobnosti, ali ne kao ekscesa i osobnog nametanja Stranci bez konkretne stranački i javno verificirane političke aktivnosti. A ocrnjivanje i podcjenjivanje drugih i njihovih političkih doprinosa, niti podređivanje Stranke osobnim ambicijama, ne možemo smatrati političkom aktivnošću SDP-a.

22. Za SDP je neprihvatljiva praksa stvaranja kruga "svojih ljudi" od strane stranačkih čelnika ili u Stranci izabраних dužnosnika u izvršnoj vlasti. To je najbrži put prema stvaranju podloge za podzemne političke obračune unutar organizacije, razbijanju njenog jedinstva i povjerenja među članovima.

Jedinstvo Stranke

23. Vodstvo SDP-a mora neposredno i putem članova Glavnog odbora imati uvid u mišljenje članova Stranke o ključnim problemima i važnim stavovima Stranke. O određenim, posebno važnim temama moraju se u Stranci inicirati posebne rasprave.

24. Moramo se suočiti i sa zatvaranjem pojedinih organizacija od cjeline Stranke. Stavovi vodećih ljudi nekih organizacija jesu: možemo kritički govoriti o Stranci u cjelini, o vodstvu Stranke, ali ne možemo kritički govoriti o "mojoj" ili "našoj"

organizaciji i "našem" vodstvu. Valja iznova, na osnovi Programa i Statuta, podsjećati u čemu je samostalnost lokalne organizacije, a gdje - ako ne želimo narušiti jedinstvo SDP-a - samovolje ne može biti. Ne može biti "samostalnosti" pojedinaca i organizacija u odnosu prema programskim odrednicama SDP-a, načelima i vrijednostima socijaldemokracije.

Kvalitetniji unutarstranački život

25. Važno je otvoreno raspraviti kakva je kvaliteta naših članovima? Jesmo li informirani o stavovima Stranke? Imamo li aktiviste koji, ne čekajući sastanak i predizbornu aktivnost, komuniciraju sa članovima i građanima, s našim potencijalnim glasačima? Na ova i slična pitanja svaka organizacija sama sebi mora dati jasan odgovor.

26. Komunikacija među članovima Stranke mora se odvijati u okviru općeprihvaćenih normi ponašanja i ne smije narušavati odnose u Stranci i njen ugled u javnosti. Ako su odnosi između članstva Stranke lišeni razumijevanja i solidarnosti, SDP će gubiti uvjerljivost kod birača. Međusobni obračuni u medijima umjesto otvorene rasprave u tijelima i forumima Stranke oduzimaju vanjsku vjerodostojnost i ugrožavaju međusobno povjerenje.

Afirmacija socijaldemokratskih vrijednosti

27. SDP se za načela i vrijednosti socijaldemokracije bori u složenom prijelaznom, tranzicijskom vremenu. Građani Hrvatske već su godinama suočeni sa surovim, a nerijetka i divljim oblikom kapitalizma koji favorizira profit i brzo bogaćenje, tolerirajući sve što to omogućava. Posljedice: nedostatak društvene solidarnosti, obespravljenost širokih socijalnih slojeva, osobito onih koji žive od svog rada, sve veća razlika između bogatih i siromašnih, stagnacija hrvatskog društva i prosperitet manjine bogatih. Upravo se HDZ, koji se silno trudio identificirati s hrvatskom državom, u stvarnosti poistovjetio sa sustavom u kojem su se ti procesi događali.

28. Socijaldemokracija je neophodna Hrvatskoj. U procesu tranzicije, približavanja EU i prihvaćanja njenih standarda i propisa, naša je zadaća zaustaviti i korigirati spomenute procese. Naša je zadaća u procese tranzicije i društvenog razvitka ugraditi i obraniti socijaldemokratska načela i vrijednosti: ravnopravnost, pravednost, društvenu solidarnost, toleranciju i socijalnu osjetljivost.

**SOCIJALDEMOKRATSKA
PARTIJA HRVATSKE**

Trg Drage Iblera 9, 10000 Zagreb
Tel: +385 1 4552 055 / 4552 658
Fax: +385 1 4552 842
e-mail: sdp@sdp.hr
www.sdp.hr

Socijaldemokratska suradnja i EU

29. Socijaldemokrati su se dosljedno zalagali za ulazak Hrvatske u Europsku Uniju. Ne zato da bi tek onda Hrvatska postala pravna i socijalna država, nego zato što je takvom želimo graditi. Naš odnos prema EU je aktivan, a ne pasivan. Aktivan odnos znači ostvarivanje vlastitih nacionalnih interesa, a pasivan odnos znači njihovu rasprodaju te predstavljanje pojedinačnih i grupnih interesa kao nacionalnih. Socijaldemokrati u Europi imaju svoje saveznike - europske socijaldemokrate. Oni se u Europi bore za ono isto, za što se mi borimo u Hrvatskoj: dostojanstvo rada, socijalnu pravičnost i solidarnost. Takva socijaldemokratska Europa saveznica je socijaldemokratskoj Hrvatskoj. I obratno.

Predsjednik Glavnog odbora

Erik Fabijanić